

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ'.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 29 ΤΟΥ ΝΟΕΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 541

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ. Ὁ πόνος τῆς μάννας.
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. Τὸ χειρόγραφο.
Ι. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ. Τοῦ περβολοῦ μας τὰ δεντρά....
ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ. Δεῖλι.
ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ. Ἀμαρυλλίς (συνέχεια).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΙΑ. — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΟ ΧΕΡΟΓΡΑΦΟ

— Καλησπέρα πάτερ, ἀκούστηκε ἄξαφνα μιὰ φωνή καὶ μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς ἀγρίας λαγκυδιᾶς ἀντήχησε ὁ γλυκὸς ἦχος ἑνὸς κουδουνιοῦ.

Ὁ πάτερ Γαβρίλης ἀνασήκωσε τὸ κορμί του συκμμένος καθὼς εἶτανε πάνω σὲ μιὰ πρασινάδα τοῦ κήπου του καὶ κοίταξε γύρω. Στὴ στήσι αὐτὴ πρόβαλε τὸ κορμί του ἴσιο, ἀψηλὸ, στεγνὸ, στραγγισμένον ἀπὸ τὴς νηστεῖες καὶ τὴς κακοπάθειες τοῦ μοναστηριοῦ, τυλιγμένον μέσα σ' ἕνα πρασινισμένον χοντρὸ ράσο, ποῦ τῶσφιγγε στὴ λιανὴ μέση του μιὰ πλατεῖα πέτσινη λουρίδα.

Σὲ λίγο φάνηκε ἕνας ἄνθρωπος καθάλα στὸ μουλάρι ἐνῶ ὁ μονότονος ἦχος τοῦ κουδουνιοῦ ποῦ κρεμότανε ἀπὸ τὸ λαϊμὸ τοῦ μουλαριοῦ συνώδευε τὸ φοβισμένον περπάτημά του στὸ φρούδι τοῦ ἀψηλοῦ βράχου.

— Τὴν εὐχὴ σου, πάτερ, φώναξε ὁ ξένος, πηδώντας ἀπὸ τὸ ζῶο καὶ φέρνοντας τὸ χέρι τοῦ καλόγερου στὰ χεῖλιά του γιὰ νὰ τὸ φιλήσῃ. Κεῖνος τράθηξε τὸ χέρι του σὰ νὰ μὴ εἶτανε ἄξιος αὐτὸς γιὰ μιὰ τέτοια τιμὴ καὶ ὁ μαυρὸς ἦσκος του ἀπλώθηκε πάνω στὴ πρασινάδα τοῦ κήπου του.

— Καλησπέρα, παιδί μου, ὁ Θεὸς μαζί σου, ψιθύρισε σ' ἕνανε μαλακὸ τόνο, οἴγουρα πιά πῶς εἶχε μπρσστά του ἕναν καλοκάγαθο ἄνθρωπο ποῦρθε νὰ προσκυνήσῃ τὸ μοναστήρι.

— Ὅμορφο περβολάκι, ἀλήθεια. Κανεὶς δὲ θὰ περίμενε τέτοια ζουγραφίτσα πάνω σ' αὐτὸν τὸν ἀγριόβραχο, εἶπε ὁ ξένος.

Ὁ καλόγερος κούνησε τὸ κεφάλι του φχαριστημέ-

νος κάθε φορὰ ποῦ ἀκούγε νὰν τοῦ παινεύουνε τὸ ἔργο τῶ χειρῶν του.

— Βασανίστηκα ἔσο νὰ βρῶ τὸ νερό. Τὸ καλὸ ποῦ οἱ κόποι μου πῆγανε χαλάλι. Νερὸ βρέθηκε μπόλιχο. Μπόλιχο καὶ γλυκὸ. Ἔτσι γίνηκε αὐτὸ τὸ περβολάκι ποῦ βλέπεις. Περνάω καὶ γῶ τὴν ὄρα μου φυτεύοντας, ποτίζοντας. Τὸ χαίρουνται κ' οἱ ξένοι. Εἶναι ἕνας κόσμος ἐδῶ μέσα ἡμερὸς, ταπεινὸς ποῦ μὲ νοιώθει καὶ μοῦ ἀποδίδει μὲ βνωμισύνη τοὺς κόπους μου. Συνεννοοῦμαστε τόσο κιλὰ, ἀποκριθῆκε ὁ πάτερ Γαβρίλης, κούδοντας γιὰ νὰ χαϊδέψῃ κάποιον ἄσπρο λουλουδάκι. Ἐπειτα τὸν ὠδήγησε στὸ πηγάδι μὲ τὸν τενακεδένιο κουδᾶ, γυρισμένον ἀνάποδα πάνω στὸ σανιδένιο καπάκι.

— Κοίταξε τί βάθος ποῦχει, εἶπε μὲ θαυμασμό.

Ἐβγαλε καὶ νερὸ μὲ τὸν κουδᾶ καὶ τοῦ πρόσφερε νὰ πιῇ.

— Πιὲ νὰ δῆς τί γλυκὸ ποῦναι.

Μιλοῦσε γιὰ τὸ νερὸ, γιὰ τὴς πρασινάδες μὲ συμπάθεια σὰ νὰ εἶτανε ψυχωμένα ἔλα αὐτὰ τὰ ἀψυχα ποῦ ἀποτελοῦσανε τοὺς μόνους φίλους του στὸν κόσμον.

— Πᾶμε νὰ δῆς καὶ τὴν ἐκκλησιά.

Ἀνεβήκανε μιὰ στενὴ σκαλιτσα μὲ πολλὰ σκαλᾶκια σκαλισμένα στὸ βράχο. Ἐἷας γκρεμὸς ἔχασκε κάτω ποῦ γεννοῦσε ζαλάδα.

— Κοίταξε, εἶπε ὁ καλόγερος καὶ τοῦδειξε ἀψηλὰ μιὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας, πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς ἐκκλησιάς, καμωμένην ἀπὸ ἀπειρα, μικρούτσικα, χρωματιστὰ πετραδάκια.

Σπρώξανε τὴ βαρεῖα πόρτα καὶ μπήκανε. Σκοτάδι πίσσα.

— Στάσου νὰνάψω ἕνα κερὶ γιὰ νὰ δοῦμε, εἶπε ὁ καλόγερος.

Στὸ φῶς τοῦ κериοῦ ποῦ τὸ σήκωνε ἀψηλὰ ὁ πάτερ Γαβρίλης πρόβαλε τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ἐκκλησιάς, μιὰ βαθειὰ σπηλιὰ μέσα στὸ βραχο. Νά, τὸ Ἱερό, καὶ τὸ Τέμπλο μὲ τὴν Ὁραία Πύλη. Ὁ καλόγερος ζύγωσε σ' ἕναν τοῖχο μὲ τὸ κερὶ ἀψηλὰ.

— Κοίταξε δῶ, ψιθύρισε.

Μέσα σὲ κεῖνο τὸ θαμπόφωτο ἔπου ἔλα πείρνανε μιὰν ἔκφραση μυστηριώδικη πρόβαλε ἕνας τοῖχος ζουγραφισμένος. Θαμπές, δειλές προβάλλανε οἱ μορφές τῶν ἁγίων μὲ τὰ θλιμμένα πρόσωπα πάνω στὸ μαυρισμένον τοῖχο, κ' ἡ νοτιὰ ποῦδγιανε ἀπὸ τὸ βράχο κυλοῦσε ἀργὰ στὰ κούτελά τους σὰ νὰ εἶτανε ὁ ἴδρωτας τῆς στερνῆς ἀγωνίας. Περῖεργο. Σπ θισμένα ἔλα τὰ κορμιά τῶν ἁγίων, βγαλμένα βαθειὰ τὰ μάτια τους, ποῦ στὴ θέση τους προβάλλανε ὁ δὸ βαθειὸς λακκούβος.

— Ὁ Ἀγαρηγός, ὁ Ἀγαρηγός, ψιθυρίζει ὁ πάτερ

Γαβρίλης μπροστά στάγρια σιμάδια που άφίσανε οι Τούρκοι στο πέρασμά τους.

— Έδω είναι το κελλάκι μου, πρόστεσε.

Μιά στενή τρύπα μέσα στο βράχο έφερε από το έκκλησιδάκι στο κελί του καλόγερου πούπρεπε να σκύψης για να περάσης. Το κεφάλι άκκουμπούσε στο βράχο που χρησίμευε για νταβάνι. Μέσα σ' αυτή την τρύπα όπου δεν έφτανε μιάν άχτίδα ήλιου για να ρουφήξη την ύγρασία από τους τοίχους, πώς εΐτανε δυνατό να κάθεται άνθρωπος; Σά νάνοιωσε την έκπληξη του ο καλόγερος πρόστεσε :

— Τριανταπέντε χρόνια βρίσκουμαι δώ μέσα εγώ που με βλέπεις. Δόξα σοι ο Θεός ποτέ μου δεν είπα κεφάλι.

Αιτό το δειπνο τους στο φώς του λυχναριού πούφεγγε πάνω από το μικρό τραπέζάκι. Σάν έξαυλωμένο πιά το κορμί του καλόγερου δεν ένοιωθε την ανάγκη της τροφής. Ή προσεικλή, τόραμα εΐτανε γι' αυτόνε στοιχεία ζωής.

— Μπήκα παλληκάρι δώ μέσα και τώρα άσπρίσανε τα μαλλιά μου. Ένα μονάχα με νοιάζει. Πώς δε θα βρεθώ κανέναν να με παραχώση στη γης σαν πεθάνω. Φοβάμαι μπας και σαπίσω και με φανε τα ποντίκια, άναστέναξε ο πάτερ Γαβρίλης, μετρώντας ένα ένα τα κουκκιά του μακριού κομπολογιού του.

Έπειτα μίλησε για τη ζωή του και για τα ιστορικά του μοναστηριού που έδω και εκατό χρόνια το χτίσανε οι χριστιανοί φεύγοντας το λεπίδι των Άγαρηνών. Ο ξένος τον άκουγε σιωπώντας, ρουφούσε τα λόγια του που άντηχούσανε ύποβλητικά μέσα στη βαρεία εκείνη άτμοσφαίρα

Έθνησε. Τα μάτια του πέσανε στο λυχνάρι πούκαιγε ακόμα με μιá κόκκινη κάφτρα στην άκρη του φυτιλιού. Να είχε τάχατες φωτίσει; Εΐτανε ακόμα νύχτα; Ο πάτερ Γαβρίλης σκυφτός πάνω σ' ένα χοντρό βιβλίο άγρυπνούσε ακόμα. Τι να εΐτανε τάχα αυτό το βιβλίο; Κανένα λειτουργικό βιβλίο, καμιά Άμκρωτων σωτηρία, κανένα Ψαλτήρι Τι να κάνη τώρα; Να ξανακοιμηθώ, δύσκολο. Ο άγέρας εΐτανε πνιγερός, βαρύς. Γιατί να μην πιάση καλύτερα κουδέντα πάλε με τον πάτερ Γαβρίλη, μιá που κι αυτός δεν εΐχεν ύπνο;

Έβηξε για να του δώση να καταλάβη πώς ζύπνησε. Ξανάδηξε. Ο πάτερ Γαβρίλης λές κ' εΐχε πετρώσει με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος, με τα μάτια καρφωμένα στο βιβλίο, με τάσπρα μαλλιά του που φέγγανε στο φώς σαν άσημένα. Άναγκάστηκε να φωνάξη.

— Κάθεσαι ακόμα, πάτερ;

Ο καλόγερος γύρισε άργά το κεφάλι του και τα μάτια του τα χωνεμένα μέσα στις κώχες φανήκανε βαρεία, κουρασμένα.

— Διαδάζω, ψιθύρισε.

— Να σηκωθώ να σου κάνω συντροφιά. Δεν έχω ύπνο απόψε, εΐπε ο ξένος και πετάχτηκε από χάμω.

Πήρε ένα σκαμνί και κάθισε κοντά στο τραπέζι.

— Δεν κοιμήθηκες; ρώτησε ο ξένος.

— Έπεσα και πάλε σηκώθηκα. Έτσι κάνω πάντα. Πέφτω και σηκώνουμαι. Χρόνος ή νύχτα, άποκρίθηκε ο καλόγερος.

Τα μάτια του ξένου πέσανε μέσα στο άνοιχτό βιβλίο. Εΐτανε ένα παλιό, χοντρό βιβλίο, με μεγάλα κόκκινα κεφαλαία που δείχνανε μορφές ζώων, με μεγάλες σταλαγματιές πάνω στα φύλλα που εΐτανε σαν από ψιλό, φωτερό πετσί, μ' ένα γράψιμο άσυνήθστο όπου τα γράμματα κολλούσανε το ένα με το άλλο σε μιá γραμμή άτέλειωτη. Το μάτι του ξένου ένοιωσε στη στιγμή πώς εΐχε μπροστά ένα Βυζαντινό κείμενο. Ξιπάστηκε.

— Μπρεεις, πάτερ, και τα διαδάξεις αυτά τα γράμματα; ρώτησε με χαμόγελο.

Κείνος στήλωσε πάνω του τα μάτια του σβημένα.

— Θα εΐμωνα σφός αν μπορούσα να τα διαδάσω. Ούτε τα διαδάζω, ούτε νοιώθω τί λένε. Μα άδιάφορο. Έγώ τα αίστάνουμαι, ρουφάω την ευωδιά τους. Αυτό μου φτάνει, εΐπε άκκουμπώντας χαϊδευτικά το σκεθρωμένο χέρι του πάνω στο βιβλίο.

Ο ξένος άρχισε να ξεφυλλίζει άργά το βιβλίο με τα πέτσινα φύλλα.

— Για την παλιά Έλλάδα μιλάει, για τους αυτοκράτορές μας, για την Άγιά Σοφιά. Άγιο, χρυσό βιβλίο που μου γλυκαίνει τις μέρες μου, εΐπε ο καλόγερος.

Κείνος γύρισε και τον εΐδε άπορώντας. Έπίστεις από αυτά δεν εΐλεγε το βιβλίο. Βαγγέλια μόνο εκλεινε μέσα και τροπάρια σε άρχαία γλώσσα. Ένα παλιό βιβλίο με Βυζαντινούς χαραχτήρες από τα πιό συνηθισμένα.

— Μου τόπε έμένα ο γέροντάς μου. Το βιβλίο αυτό είναι θησαυρός άνεχτίμητος.

Νάν του φανέρωση την άλήθεια, να τονέ βγάλη από τη γλυκειάν αυτή πλάνη που ζούσε τόσα χρόνια, νάν του ξηγήση πώς ο θησαυρός του, το καμάρι του εΐτανε μιá κοινή πέτρα, εΐτανε ή πρώτη σκέψη που τούρθε στο νού. Μα έφριξε στη σκέψη πώς μπορούσε να πάρη στο λαϊμό του άξαφνα το δυστυχημένο αυτό πλάσμα πούχε δημιουργήσει την ευτυχία του πάνω στο φέμμα. Όχι. Τέτοιο έγκλημα δε θάχε τη δύναμη, νάν το κάνη.

— Διάδασέ μου ένα κομμάτι να δροσιτώ, παρακάλεσε ο καλόγερος.

Κείνος κάνοντας πώς διαδάζει άρχισε νάν του άπαγγέλη κομμάτια από το Σοφοκλή που τα διατηρούσε στη μνήμη του.

— Τι λόγια! Πώς μοσκοβολάνε σαν τα λουλούδια.

— Σου βρίσκονται κι άλλα βιβλία, πάτερ; ρώτησε ο ξένος γυρίζοντας άλλου την κουδέντα.

Ο καλόγερος έφερε τι δάχτυλο στο κούτελό του.

— Κάτι θαρρώ βρίσκειται μέσα σε κείνο το ντου-

λαπάκι, ἃ δὲ σπείσανε ἀπὸ τὴν ὑγρασία. Μὰ τί νὰ τὰ κάνης. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἀξίζουνε τίποτις. Ἐδῶ, ἐδῶ εἶναι ὁ θησαυρός.

Κείνος τὸν ἄφησε νὰ λέη καὶ τράβηξε πρὸς τὸ ντουλαπάκι, μιὰ μικρὴ τρύπα μέσα στὸ βράχο. Εἶτανε περίεργος νὰ γνωρίσῃ τὰ βιβλία ἐκεῖνα ποὺ σπείζανε στὴν ὑγρασία.

Μουχλιασμένα, σάπινα τὰ φύλλα ἀφίγνανε μιὰ δυνατὴ μυρουδιά ποὺ χτυποῦσε στὴ μύτη.

— Τὰ βλέπεις; Δὲ σοῦ τῶπα πῶς δὲν ἀξίζουνε τίποτις, εἶπε ὁ καλόγερος βλέποντας τὰ βιβλία πάνω στὸ τραπεζάκι.

Ὁ ξένος τράβηξε μπροστά του τὸ ἓνα βιβλίο ποὺ ἢ μούχλα ἀφίγη ἀπάνω του πρασινόλευκες βοῦλες. Μέσα στὰ δυὸ χοντρά χαρτόνια, ποὺ γρησιμεύανε γιὰ ξωφύλλα, δεμένα μὲ χοντρούς, ξεφτισμένους σπάγγους, τὸ βιβλίο λὲς κ' εἶτανε ἓνας νεκρὸς μέσα στὴν κάσσα του. Ποιὸς ἦρθε νὰ ταραξῇ τὸν ὕπνο τοῦ νεκροῦ; Τί ζητοῦσαν ἀπὸ αὐτόν; Γιατί δὲν τὸν ἀφίγνανε ἴσχυον ὅσο νὰ σπείσῃ τελειωτικά; . . .

Ὁ καλόγερος γυρίζει ἄλλοῦ τὸ πρόσωπό του. Ὁ ξένος διαβάζει. Ρουφάει, τρώει τίς σελίδες λαίμαργα. Διαβάζει ὥρες κ' εἶναι φτυχισμένος. Βρίσκεται μπροστά σὲ μιὰν ἀποκάλυψη ποὺ δὲν τὴν ἐφανταζότανε. Ἐνας καινούριος, ἀγνωστος συγγραφέας, ἓνας ποιητὴς ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀγαπημένους τῶ Μουσῶν!

Πετάγεται ἀπάνω, ἀρπάζει τὸ χέρι τοῦ καλόγερου καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ γιομίζει φιλιὰ, τρελλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰ του. Κείνος τὸν κοιτάζει σπλαχνικά. Τί ἔπαθε; Μὴν τρελλάθηκε ἄξαφνα;

— Μὰ πῶς; τί τρέχει; ρωτάει.

— Ἐνας ποιητὴς κρύβεται μέσα σ' αὐτὸ τὸ σάπιο, τὸ σακαλοφαγωμένο βιβλίο, ἓνας ποιητὴς ποὺ θὰ μᾶς δεξιάσῃ, φωνάζει ὁ ξένος σηκώνοντας ἀψηλὰ τὸ βιβλίο σὰ λάβαρο.

Ὁ καλόγερος ρήχνει μιὰ δισταχτικὰ ματιὰ στὸ βιβλίο σὰ νὰ δυσκολευεῖται νὰ πιστέψῃ τέτοιο πρᾶμα.

— Δὲ μοῦ διαβάσεις νὰ νιώσω καὶ γὼ τί λέει αὐτὸς ὁ ποιητὴς; λέει.

Ὁ ξένος ἀρπάζει τὸ χερόγραφο καὶ ἀρχίζει νὰ παγγέλη δυνατὰ, μουσωμένα. Στίχοι ἐρωτικοί, ὕμνοι, μαλακοὶ ποὺ γεννοῦνε ἡδονικὲς ἀναιριχίλες μὲ τὴν ὠμὴ γλῶσσα τους.

Τρομαγμένος ὁ καλόγερος τοῦ πιάνει τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσε τὸ βιβλίο.

— Πάψε γιὰ τὸ Θεό, μὴν προχωρᾶς. Σκέψου ποὺ βρίσκεσαι. Θὰ πέσῃ ὁ βράχος νὰ μᾶς πλακώσῃ, ψθυρίζει τρέμοντας.

Μὰ κείνος ἀναμμένος τώρα οὔτε θέλει νὰ κούσῃ. Θέλει νὰ ρουφήξῃ ὡς τὴν στερνὴν στάλα τὸ δυνατό ποτὸ ποὺ τοῦ προσφέρει ὁ ποιητὴς, νὰ νιώσῃ τὸ οἶμα του νάνάδη μέσα μέσα στὶς φλέβες του σ' ἓνα μεθύσι Λιονουσιακὸ.

Ὁ καλόγερος κλείνει τὰ μάτια του μὲ φρίκη. Αὐ-

τὸ ποὺ παθαίνει αὐτὸς τώρα εἶναι βέβαια μιὰ Σατανική ἐνέργεια. . . . Ἄξαφνα ἀρπάζει τὸ βιβλίο του, τὸ δικὸ του βιβλίο καὶ τὸ σηκώνει ἀψηλὰ σὰν ἓνα σταυρὸ μπροστὸ στὸ Σατανᾶ ποὺ θέλει νὰ τὸν πειράξῃ.

— Ξορκισμένος νάναι ὁ ποιητὴς σου καὶ τὰ λόγια του. Νά! Αὐτὸ εἶναι βιβλίο, φωνάζει.

Ὁ ξένος δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ. Μεθυσμένος γιὰ τὴ μεγάλη ἀνακάλυψή του πήρε τὸ μαχαίρι καὶ τὸ βύθισε βαθειὰ στὴν καρδιά τοῦ καλόγερου.

— Αἱ ἀκουσέ το λοιπὸν καὶ μάθε το, πάτερ, ἀπόμένα ποὺ ξέρω. Τὸ βιβλίο σου δὲν ἀξίζει τίποτις. Εἶναι ἓνα κεινὸ βιβλίο ποὺ σὰν κι αὐτὸ ἔχουμε ἄπειρα. Καὶ νὰν τὸ πετάξῃς, δὲ χάνεις τίποτις, φώναξε.

Ἦ! τὰ πικρά, τὰ συλλόγιστα λόγια! Ὁ καλόγερος ἀπόμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Ἄνθρωπος εἶτανε αὐτὸς ἢ ὁ Σατανᾶς μεταμορφωμένος; . . .

Χιονίζει. Παπλωμένος ὁ πάτερ Γαβρίλης δίπλα στὸ παραγῶνι βλέπει τὴ φωτιὰ ποὺ καίει χαρούμενα. . . . Ζοῦσε τόσο εὐτυχισμένα καὶ τώρα παράδερνε σὲ μιὰ μούρη ἀφιβολιά. Ἔτσι λοιπὸν; Ἀλήθεια λοιπὸν πῶς τὸ βιβλίο του δὲν ἀξίζει τίποτις; Ψέμματα λοιπὸν τοῦπε ὁ Γέροντάς του; Δὲν ἤξερε κείνος κ' ἤξερε καλύτερα ὁ ξένος; Μὰ ὁ ξένος εἶναι σοφός. Καὶ μὲ αὐτὸ τί; Θάψῃ αὐτὸς τὸ φίλο του, θάρνηθῇ τὸ σύντροφό του τώρα στὰ τελευταία; Ὅχι! Αὐτὸς δὲν ἀρνιέται τὸ φίλο του. Ψέμματα λέει ὁ ξένος μὲ τίς σοφίες του, δὲν ξέρει τί λέει. Καταραμένη ἡ στιγμὴ ποὺ πάτησε τὸ πόδι του στὸ μοναστήρι. . . . Καὶ νὰ συλλογιέται πῶς μέσα στὸ κελλί του κρύβει τὸν δαχτύ, τὸ φεῖδι ποὺ τὸν ἐδάγκωσε. Νά! Ἐκεῖ στὴ γωνιὰ πεταμένο βρίσκεται ἀκόμα τὸ βιβλίο τοῦ ξένου. Σιχαίνεται νὰν τὸ πιάσῃ στὰ χέρια του. Καὶ κείνος φεύγοντας τοῦ παράγγειλε νὰν τὸ προσέχῃ σὰν τὰ μάτια του ὅσο νὰ ξαναγυρίσῃ. Καλά. . . .

Ζυγώνει στὸ μέρος ποὺ κοίτεται τὸ χερόγραφο καὶ ἀρχίζει νὰν τὸ τσαλαπατᾷ μὲ ὅλη τὴ δύναμη τοῦ ποδίου του.

— Μὰ ὄχι Μπορεῖ νὰ ξαναγυρίσῃ, ψιθυρίζει. Χρειαζέται κάτι ἄλλο, κάτι τελειωτικό.

Συλλογιέται. . . . Ἡ φωτιὰ καίει στὸ τζάκι, ὄξω τὸ χιόνι ὑψόνεται σιωπηλὸ.

— Ἄς κοπιᾶσῃ λοιπὸν τώρα νὰ καμαρώσῃ τὸν ποιητὴ του, λέει ἄξαφνα.

Εἶχε πάρει πιά τὴν ἀπόφασή του. Ἀρπάζει τὸ χερόγραφο μὲ τίς ἀκρὸς τῶ δ. χτυλιῶν του γιὰ νὰ μὴ μολευτῇ καὶ τὸ ἀρῆναι νὰ πέσῃ στὴ φωτιὰ. Στάχτη τὸ χερόγραφο!

Σδῆναι ἡ φωτιὰ καὶ αὐτὸς γλύφει τὸ τζάκι γιὰ νὰ μὴ μείνῃ οὔτε σπυρὶ στάχτη. . . . Ἀνοίγει τὴν πορτα. Σκοτάδι πηχτό. Κάνει τρεῖς φορές τὸ στυρό του καὶ ἀφίγει τὴν στάχτη νὰ σκορπιστῇ πάνω στὸ ἄσπρι χιόνι. . .